

Ekstramateriale til boka "Finn løsningen før
lunsj. 1-2-3-metoden for kreative ideer på
jobben

Få kreative idéer med kunstig intelligens

AV HÅKON FORFOD SØNNELAND

Sånn blir du mer kreativ med kunstig intelligens

Kan AI (kunstig intelligent) gjøre kreative ting?

Utvilsomt.

Men er AI kreativ? Nja, kommer litt an på hvordan du ser det. En AI har aldri lyst til å gjøre noe kreativt, og en AI får aldri selv ideen til å gjøre noe kreativt.

Den initielle kreative impulsen er det du som må finne!

Men hvis du ber den om det, kan AI lage musikk, bilder – eller finne løsninger på problemer du har på jobben.

Mark Twain mente at kreativitet kommer fra å kombinere eksisterende ideer på nye måter.

"Det finnes ingen nye ideer. Det er umulig. Vi tar ganske enkelt en haug med gamle ideer og setter dem sammen i et slags mentalt kaleidoskop. Vi gir dem en vri, og de danner nye og merkelige kombinasjoner."

(Sitatet er hentet fra «The art of creativity» av Susie Pearl)

Og akkurat det er en AI som chatGPT flink til.

Idékreativitet

I denne guiden ser jeg ikke på hvordan AI kan brukes til kunstneriske uttrykk, som å lage musikk eller bilder. Jeg setter søkelys på det kreativitets-guruen Edward de Bono kaller «idé-kreativitet», eller det å løse problemer på jobben med kreative verktøy.

I boka mi, «Finn løsningen før lunsj. 1-2-3-metoden for å finne kreative løsninger på jobben», beskriver jeg denne metoden:

- 1. Formuler problemet som et spørsmål.**
- 2. Bruk kreative verktøy og finn på MANGE idéer.**
- 3. Velg og gjennomfør**

Få MANGE idéer

I denne guiden skal jeg vise deg hvordan du bruker en AI til å finne nettopp MANGE ideer. Det er en praktisk guide, og jeg forutsetter at du har en viss kjennskap til hvordan en tjeneste som ChatGPT eller Gemini fungerer, altså at du stiller et spørsmål, og får et svar fra AI-en.

Det som IKKE fungerer, er å fyre opp ChatGPT og stille spørsmålet ditt som det første du gjør. Da får du et kjedelig og generisk svar. Årsaken? ChatGPT er som en person som møter opp første dag på jobb, uten å vite hvilket firma hen skal jobbe for, hvilken type stilling hen har og hvilke arbeidsoppgaver hen skal utføre.

Du er nødt til å gi bakgrunnsinfo.

Den nye medarbeideren

Tenk på ChatGPT som en ny medarbeider.

Skriv: «Jeg vil du skal hjelpe meg å finne idéer til spørsmål på jobben. Jeg vil først gi deg bakgrunnsinformasjon om firmaet. OK?»

Siden ChatGPT er høflig og imøtekommende som få, vil du få et bekræftende svar.

Skriv nå inn nøkkelinformasjon om selskapet:

«Jeg jobber i SELSKAP. Vi har XX ansatte. Vi har lokaler på XXX. Den årlige omsetningen er XXXX. Kjerneverdiene våre er XXX. Vår målgruppe er XXX. Se på nettsidene våre for å se mer om selskapet: www.selskap.no»

Så gjør du noe viktig:

Spør: «Er det noe mer du ønsker å vite før vi begynner?»

Nå vil ChatGPT stille oppfølgingsspørsmål. Svar på dem så godt du kan.

Still spørsmålet ditt

Nå er du klar til å be om løsninger på ditt konkrete problem. Formuler det som et spørsmål. Start spørsmålet med «Hvordan kan vi ...» eller med et av spørreordene Hva, Hvem, Hvor, Hvorfor, Hvordan».

Her er eksempler på spørsmål.

Hvordan kan vi forbedre vårt kundeservicetilbud?

Hvordan kan vi øke produktiviteten på arbeidsplassen?

Hvordan kan vi forbedre teamets samarbeid og kommunikasjon?

Hva kan vi gjøre for å forbedre vår bedriftskultur?

Hvordan kan vi bedre forutse trender i markedet?

Hvordan kan vi forbedre kommunikasjonen mellom avdelingene våre?

Allerede nå har du tilpasset ChatGPT så du får mye bedre svar enn du ville om du startet fra scratch.

Prøv å stille spørsmålet ditt:

«Jeg vil du skal gi meg 10 løsninger på følgende spørsmål: Hvordan kan vi forbedre vårt kundeservicetilbud?»

Kanskje finner du gull allerede nå. Still gjerne oppfølgingsspørsmål:

«Gi meg 10 nye løsninger, tenk mye villere ideer».

«Gi meg 10 nye løsninger som ikke koster penger».

«Gi meg 10 nye løsninger som kan implementeres allerede i morgen».

TIPS: En kommando som kan gi mer varierte resultater, er denne:

«Tenk deg godt om før du kommer med hver nye løsning. Gi meg 10 nye løsninger».

Men for å få mer uventede ideer, skal vi gå videre.

Prøv disse 3 verktøyene

I boka «Finn løsningen før lunsj. 1-2-3-metoden for kreative idéer på jobben» beskriver jeg tre kreative verktøy:

Inspirasjonen, Tenk motsatt og Konsulenten.

Du kan bruke disse verktøyene sammen med ChatGPT.

Gjør dette:

INSPIRASJONEN

Lim inn denne teksten:

Nå skal jeg beskrive et kreativt verktøy for deg som heter Inspirasjonen. Jeg vil at du skal generere 5 tilfeldige substantiver. For hvert av de 5 ordene, bruk hvert enkelt ord som inspirasjon, og gi 10 ideer og assosiasjoner som svarer på spørsmålet.

Spørsmålet jeg vil du skal svare på, er: XXXX Hvordan kan vi forbedre vårt kundeservicetilbud?

Og vips, så har du 50 forslag. Du kan be ChatGPT om å gjenta med nye substantiver. Du kan kopiere og lime inn de beste forslagene, og be ChatGPT om å utdype hvordan forslagene kan gjennomføres.

TENK MOTSATT

For å bruke teknikken Tenk motsatt, må vi gjøre det trinnvis.

Etter at du er ferdig med å fortelle ChatGPT om virksomheten din, skal du si:

Jeg vil du skal svare på spørsmålet «XXX»(f.eks. Hvordan kan vi forbedre vårt kundeservicetilbud?), ved hjelp av det kreative verktøyet Tenk motsatt. Jeg vil først beskrive

dagens situasjon basert på noen enkle stikkord: (For eksempel: Kundeservice er åpen fra 11-14. Det er 5 medarbeidere som svarer på telefon. Alle som ringer inn, velger kategori ut fra en meny. De ansatte blir belønnet med poeng som de kan samle opp, som kan brukes på restaurantbesøk eller kino.) I første omgang vil jeg at du, på bakgrunn av dette, beskriver dagens situasjon i 10 hele setninger.

Du vil nå få 10 hele setninger, og gir ChatGPT neste oppgave:

Du har nå beskrevet status quo. Jeg vil du skal beskrive det helt motsatte av dagens situasjon. Skriv 3 beskrivelser av det motsatte, til hver av de 10 setningene som beskriver dagens situasjon.

Nå får du en rekke forslag som du kan vurdere, og gå videre med dem du ønsker.

KONSULENTEN

Etter at du er ferdig med å fortelle ChatGPT om virksomheten din, skal du si:

Jeg vil du skal komme med forslag til problemet: (F.eks. Hvordan kan vi forbedre vårt kundeservicetilbud?)

For å finne kreative forslag, vil jeg at du benytter det kreative verktøyet «konsulenten». Konsulenten er et verktøy som hjelper deg å tenke nytt ved å forestille deg hva ulike inspirerende personer ville gjort i en gitt situasjon. Du velger selv hvilke konsulenter du vil bruke. Her er noen kategorier som kan hjelpe deg å finne dem: Slektninger, venner, yrker, kjendiser, historiske personer, tegneseriefigurer. Tenk gjennom hva som er deres unike egenskaper og tilnærminger. Jeg vil at du skal velge deg 5 ulike konsulenter, og gi 10 forslag fra hver konsulent, som svarer på spørsmålet. Jeg vil du skal tenke deg om mellom hvert forslag du kommer med. Er det mer du trenger å vite før du setter i gang?

Svar på spørsmål fra ChatGPT, eller len deg tilbake og les forslagene.

Raskt verktøy

Som du ser, er det raskt å utvikle svært mange idéer på kort tid med ChatGPT. Det er noen som mener at AI forandrer den kreative prosessen fra å finne på ideer, til å finne gullet blant alle idéene som den kunstige intelligensen kommer med.

Men fortsatt er det du som må sette i gang ChatGPT. Du må bestemme deg for hvilke spørsmål du skal stille (du kan selvfølgelig be ChatGPT om hjelp til å finne spørsmål, men da er akkurat dét det første spørsmålet).

Og utvelgelsen er det du som må stå for.

Er det da noe poeng i å gjøre øvelsen selv, uten bruk av ChatGPT? Ja, absolutt. Du har en helt egen oppfattelse av og kjennskap til arbeidsplassen din, og vil få fram andre idéer. Jeg tror også at en idé som er et resultat av en fysisk workshop, biter tak i medarbeiderne på en annen måte enn en idé som er skapt av AI. Jeg tror altså at eierskapet til idéen blir et annet, og at det blir lettere å implementere den.

Lykke til!